

KÄYTTÖLIITTYMÄT

Typografiaa

TYPOGRAFIA

- Fontit
 - Pistekoot ja kirjasintyytit
 - Palstoitukset
 - Rivivälit, rivinpituudet, välitykset
 - Marginaalit
 - Otsikoinnit sekä tekstin linjaukset
 - Kuvien ja tilan käyttö ja sommittelu
-
- <http://saavutettava.fi/2006/03/24/saavutettavaa-typografiaa-osa-1/>

RESOLUUTIO

Painotyössä jopa 2400 dpi

- Näyttää koko ajan samalta

Sähköinen näyttö 96 dpi

. Digitaalisessa typografiassa vaikuttavat:

- Erilaiset selainohjelmat, käyttöjärjestelmät ja niiden rajoitteet
- Ei voi tietää mitä fontteja käyttäjällä järjestelmässään on
- Fonttien pehmennys (anti-aliasointi) ei aina käytössä (http://saavutettava.fi/kuvat/aliased_vs_anti-aliased_xp.png)

Saavutettavuus

- Näkövammaisen pystyy lukemaan
- Fonttien suurentaminen, kirjasimen vaihtaminen, värien ja kontrastien muuttaminen ovat mahdollisia
- Käytä tästä syystä tekstiä, älä kuvia

KIRJASIMET (FONTIT)

Jokaisella fontilla on luonne, ne on suunniteltu erilaisia tarkoituksia varten

Luettavuus!!!

Päätellinen on tyypillinen painetussa tekstissä (serif, Times New Roman)

- fonttien pienet koukerot ja väkäset auttavat katsetta soljumaan kirjaimesta seuraavaan ja helpottavat lukemista

.Arial tai muu päättetön fontti kuuluu otsikoihin ja kuvaruudulta luettaviin

tasajakoinen teksti esim. Courier taulukoihin

TURVALLISIA FONTTEJA WWW-KÄYTTÖÖN

Arial

Arial Black

Comic Sans MS

Courier New

Georgia

Impact

Times New Roman

Trebuchet MS

Verdana

CSS

CSS-tyylimäärittelyillä on mahdollista määrittää **vaihtoehtoisia fontteja**, on ydinfonttien ulkopuolisiakin fontteja melko turvallista käyttää

tarjoa tarpeeksi vaihtoehtoja, sekä määritä viimeiseksi vaihtoehdoksi **geneerinen fonttiperhe** (serif, sans-serif jne.), jolloin järjestelmä näyttää oikean tyyppisen oletusfontin, mikäli typografin määrittelemiä fontteja ei järjestelmästä löydy

Valinta:

- ei kovin montaa erilaista fonttia (max 2 tyyppiä, 3 kokoa)
- ei liikaa isoja kirjaimia (lukeminen hankalaa 13% hitaampaa)
- Varo HUUTAMISTA!

ISO FONTTI, PIENI FONTTI

Koko voi olla kiinteä

- xx-small, x-small, small, medium, large, x-large ja xx-large

Suhteellinen

- Larger, smaller
- usein oletusfonttikoko on 16 pikseliä, larger 1.2 x 16 eli 19.2

Kiinteät mittayksiköt (ei ruudulta luettavaan tekstiin)

- pt (piste), pc (pica), in (tuuma), cm (senttimetri) ja mm (millimetri)
- Pikseli osaltaan kiinteä, myös suhteellinen – riippuu kuvaruudun resoluutiosta – ei suositella

Suhteelliset mittayksiköt

- em, ex ja %
- em keskimääräisen suuren M-kirjaimen korkeus
- ex on gemena-aakkosten x-korkeus (gemena on pieni kirjain, versaali on SUURI kirjain)

LUETTAVUUS

Sopiva koko 10 – 24 pikseliä (esityksiin minimi 16)

10 – 12 pikselin ruutufontti on keski-ikäisille liian pientä ilman silmälaseja

Suurentaminen saattaa rikkoa sivun rakenteen

Suunnittele visuaalinen ilme skaalautuvaksi

FRONTEISTA - TEHOSTEKEINOT

Huomion kiinnittämiseksi voidaan käyttää tehostekeinoja (lihavoi, kursivoi jne) teksti

Rivikorkeus helpottaa lukemista erityisesti silloin, kun tekstirivit ovat pitkiä

- line-height, letter-spacing, wordspacing, kerning-tuki, whitespace

Sisennykset

- text-indent (kappaleen 1. rivi)

Tasaus

- Vasemmalta oikealle luettavassa tekstissä vasen tasaus (keskitystä hankala lukea)

Tavutus ei vielä toimi kaikissa selaimissa

KONTRASTI JA VÄRIT

- Liian vähäinen kontrasti heikentää luettavuutta ja liian voimakas häikäisee silmiä ja aiheuttaa ns. jälkikuvailmiön
- Musta teksti valkoisella pohjalla – kontrasti taustan ja tekstin välillä suuri
- Vältä voimakkaita vastavärejä (punainen – vihreä, punainen-sininen, punainen - keltainen)

Tekstit palstoitetaan, jotta tekstiriveistä ei tule liian pitkiä

- helppolukuisuus